

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-08-000 166
Бања Лука, 04.11.2008. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Горане Микеш, као предсједника вијећа, Драгомира Миљевића и Рециба Бегића као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М. Г. због кривичног дјела ратног злочина против ицивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалбама окружног тужиоца из Требиња и браниоца оптуженог, адвоката П. И. из Т., изјављеним против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-К-0-07-000 008 од 10.7.2008. године, у сједници вијећа којој су присуствовали републички тужилац Светлана Брковић и бранилац оптуженог, а у одсуству уредно обавијештеног оптуженог, донио је 04.11.2008. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог М. Г., а уважавањем жалбе окружног тужиоца из Т. преиначава се у одлуци о казни пресуда Окружног суда у Требињу број **015-0-К-0-Кп-07-000 008** од 10.7.2008. године, тако што се оптужени М. Г. због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, за које је том пресудом оглашен кривим, осуђује на казну затвора у трајању од 9 (девет) година, у коју му се на основу члана 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 23.11.2006. до 10.7.2008. године.

У преосталом дијелу, првостепена пресуда остаје неизмијењена.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-К-0-Кп-07-000 008 од 10.7.2008. године, оптужени М. Г. је оглашен кривим због кривичног дјела ратног злочина из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и за то дјело осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година и 6 (шест) мјесеци.

У изречену казну му је на основу члана 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске (КЗРС), урачунато вријеме проведено у притвору од 23.11.2006. до 10.7.2008. године.

На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), оштећене М. Х. и М. Т. су са имовинско правним захтјевом у цјелини упућене на парницу.

На основу члана 99. став 4. ЗКП, оптужени је ослобођен обавезе да накнади трошкове кривичног поступка.

Против те пресуде, благовремено, су изјавили жалбе Окружни тужилац из Требиња и бранилац оптуженог.

Окружни тужилац побија првостепену пресуду због одлуке о казни, предлаже да се жалба уважи и оптуженом изрекне већа казна.

Бранилац оптуженог првостепену пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП и одлуке о казни. Предлаже да се првостепена пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе, или да се преиначењем те пресуде оптуженом изрекне мања казна, односно да се та пресуда укине и одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

Бранилац оптуженог је поднио одговор на жалбу Окружног тужиоца у којем је предложио да се та жалба као неоснована одбије.

На сједници вијећа којој су присуствовали Републички тужилац и бранилац оптуженог а на коју није приступио оптужени, иако је о истој уредно обавијештен, Републички тужилац је изложила жалбу Окружног тужиоца у Требињу и остала код навода и приједлога из те жалбе, а бранилац оптуженог је изложио своју жалбу и остао у свему код навода и приједлога из те жалбе.

Разматрајући жалбе, спис и побијану пресуду, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из следећих разлога.

Чињенична утврђења побијане пресуде су по оцјени овога суда потпуна и правилна и не могу се довести у сумњу приговорима који се износе у жалби браниоца оптуженог, у жалбеном основу побијања пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Кључни приговори ове жалбе односе се на то да побијана пресуда није критички оцијенила исказ оштећене М. Т. у вези са утврђењима из тачке 1 изреке побијане пресуде, да није несумњиво утврдила да је, у вријеме када су почињене радње из обје тачке изреке пресуде, на подручју Г. постојао оружани сукоб, те да није критички оцијенила налазе и мишљења вјештака неуропсихијатара, у погледу урачунљивости оптуженог у вријеме извршења дјела, наглашавајући да је првостепени суд требао прихватити налаз и мишљење љекара вјештака неуропсихијатра др. Р. К., а не налаз вјештака неуропсихијатара М. С. и С. С..

Изнесени приговори по оцјени овога суда нису основани, јер су чињенична утврђења из тачке 1 изреке побијане пресуде заснована на врло увјерљивом исказу оштећене М. Т. и такав исказ је првостепени суд правилно

оцијенио и основано прихватио из разлога који су и дати у побијаној пресуди. Те разлоге у цјелости прихвата и овај суд, јер ова оштећена заиста није имала никаквог разлога неосновано теретити оптуженог да је над њом извршио силовање. На увјерљивост исказа ове оштећене у цјелини, упућују и они дијелови њезиног исказа у којима тврди да је након што је оптужени над њом извршио силовање, пришао други мушкарац који је легао поред ње и који јој је два пута поновио да је неће силовати, те тврдња оштећене да је при другом покушају оптуженог да је силује, оптужени у тој намјери спријечен од другог лица. Због тога су тврдње ове жалбе да се исказу оштећене не може вјеровати неосноване. Коначно, када је о вјеродостојности исказа оштећене М. Т. ријеч, побијана пресуда је утврђења из тачке 1 изреке засновала дјелимично и на исказима свједока Ш. Т. супруга оштећене и Е. К.. Ови су свједоци потврдили да су оптуженог видјели на локалитету испред мотела К. али да нису примјетили тренутак када је оштећена М. одведена у просторије мотела. Свједок Ш. Т. је од своје супруге оштећене М. сазнао да је она силована.

Што се тиче приговора жалбе браниоца оптуженог да није утврђена чињеница да је на подручју Г. у вријеме извршења дјела за које је оптужени оглашен кривим постојао оружани сукоб, ни тај приговор није основан. Побијана пресуда је на страни 15 изнијела исцрпну аргументацију, коју овај суд у цјелости прихвата, јер је између осталог у погледу ове чињенице истакла да је у мјесецу јуну 1992. године постојао оружани сукоб између разних скупина унутар бивше Југославије, да је оружани сукоб захватио већи дио БиХ, да је протјеривање муслиманског становништва са подручја Општине Г. вршено у вези етничких сукоба, да је на територији сусједне Општине Ф. у периоду од априла 1992. до фебруара 1993. године постојао оружани сукоб између босанских срба и муслимана. Побијана пресуда се позвала и на становиште жалбеног вијећа Хашког Трибунала у предмету против Д. Т. (пресуда од 02.10.1995. године). Према ставу израженом у овој пресуди, оружани сукоб постоји кад год се прибјегне оружаном сили између држава, или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих оружаных група, или пак између таквих група унутар једне државе.

Из наведеног произилази да је дјело за које је оптужени оглашен кривим било тијесно повезано са непријатељствима која су се догађала у другим дјеловима територија под контролом страна у сукобу. У БиХ у цјелини је трајао оружани сукоб, најкасније од проглашења независности, дакле од 06. марта 1992. па све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године.

Стога приговори жалбе да је услов за постојање кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва за које је оптужени оглашен кривим, да је постојао оружани сукоб на локалитету гдје је дјело почињено, није основан.

Такође је неоснован приговор ове жалбе да побијана пресуда није исправно ријешила питање урачунљивости оптуженог у вријеме извршења дјела. О овом питању побијана пресуда је у својим разлозима детаљно изнијела зашто прихвата налаз и мишљење љекара вјештака неуропсихијатара М. С. и С. С., из којих произилази да је урачунљивост оптуженог била смањена, али не битно, а не налаз вјештака неуропсихијатра др Р. К.. Пресуда је образложила да

налаз овог вјештака није прихватила јер одбрана није извела доказе из којих би се могао извести несумњив закључак да је разградња личности оптуженог наступила прије више од 16 година, па да би слиједом тога његова способност да схвати значај дјела и управља својим поступцима била битно смањена. Због тога је овај суд и прихватио закључак побијане пресуде да је урачунљивост оптуженог била смањена, али не битно што произлази из налаза вјештака М. С. и С. С..

У односу на чињенична утврђења из тачке 2. изреке побијане пресуде, жалба приговара начину на који је побијана пресуда ријешила питање прихватљивости доказа оптужбе изведених на главном претресу, у вези са радњом из ове тачке пресуде. Ни тај приговор жалбе није основан, јер су чињенична утврђења ове тачке изреке побијане пресуде заснована на исказима свједока М. П., Џ. Ђ., Р. Х., Ш. Т., Е. К., те заштићеног свједока Ц 251. Искази и ових свједока су правилно оцијењени на начин прописан у оредби члана 287. став 2. ЗКП, и побијана пресуда је дала ваљане разлоге о вјеродостојности ових исказа. Те разлоге прихвата и овај суд. Ови свједоци су или видјели када је отпужени пуцао с леђа у оштећеног А. Х., или су чули обраћање отпуженог оштећеном, када је овај требао ући у камион, а видјели су мртво тијело оштећеног у камиону, у којем су се они налазили са већим бројем лица муслиманске националности. Побијана пресуда је у вези са овом тачком изреке дала оцјену исказа свједока одбране, при чему је изнијела разлоге због којих се ови искази не могу прихватити, а те разлоге као правилне прихвата и овај суд.

Жалба браниоца оптуженог пресуду побија и због битне повреде одредаба кривичног поступка, тачније тврди да је учињена повреда из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП, али за овај основ побијања не наводи разлоге, већ само износи када постоји ова повреда. Дакле, не образлаже да је побијана пресуда учинила ту повреду и у чему се она састоји, па у овом дијелу није ни могуће жалби одговорити на приговор у овом основу побијања пресуде.

Из наведених разлога овај суд налази да је жалба браниоца оптуженог неоснована, због чега је ту жалбу ваљало одбити.

Жалба Окружног тужиоца је основана.

Казна затвора у трајању од 7 (седам) година и 6 (шест) мјесеци коју побијана пресуда изриче оптуженом је по оцјени овог суда преблага.

Олакшавајуће околности, које је првостепени суд цијенио у одмјеравању казне, су прецијењене и жалба тужиоца на то основано указује.

Ова жалба основано указује да је отпужени при изврешу радње из тачке 1. изреке побијане пресуде испољио упорност у смислу да је и други пут покушао силовати оштећену М. Т., у чему је био спријечен од другог лица, а такође основано указује да је при лишењу живота оштећеног А. Х. ту радњу предузео у околностима када је овај оштећени био лишен слободе и када се присилно, са већим бројем лица муслиманске националности одводи на њему непознато мјесто, а оптужени га лишава живота пуцањем с леђа, дакле изненада, без икаквог разлога. Такво понашање оптуженог оштећени није могао ни

претпоставити, а поготово очекивати. Све те околности појединачно, а и у својој укупности, радњама оптуженог дају карактер повећаног степена друштвене опасности почињеног дјела, а истовремено указују на повећан степен кривичне одговорности, а све то није дошло до изражаја у мјери изречене казне по првостепеној пресуди.

Стога је овај суд уважио жалбу Окружног тужиоца, те преиначио првостепену пресуду у одлуци о казни и оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 9 (девет) година, налазећи да се мјером ове казне на оптуженог може довољно поправно дјеловати да убудуће не чини кривична дјела, те тако остварити сврха кажњавања прописана у одредби члана 28. КЗРС.

Из свих наведених разлога, одлучено је као у изреци ове пресуде на основу члана 320. став 1. ЗКП.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Горана Микеш

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић